Regionledningskontoret
Alvin Planman Thorsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-09-30

KRN 2026-0090

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Yttrande över förslag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) enligt Konkurrensverkets förslag från rapport 2026:4 (LI2026/00742)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

> Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över förslag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) enligt Konkurrensverkets förslag från rapport 2026:4 (LI2026/00742).

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat ärendet *förslag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) enligt Konkurrensverkets förslag från rapport 2026:4* (LI2026/00742) till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar.

Rapporten *Åtgärder för att förbättra förutsättningarna för etablering av dagligvarubutiker* (2026:4) utreder förutsättningarna för etablering av dagligvarubutiker och lämnar förslag på åtgärder för att främja en effektiv konkurrens på marknaden. I enlighet med rapporten föreslår Konkurrensverket ett lagtillägg i plan- och bygglagen (2010:900) som innebär att kommunerna i sina översiktsplaner tydligare måste redovisa hur intresset av en effektiv konkurrens, särskilt inom dagligvaruhandeln, ska tillgodoses.

Region Stockholm ställer sig bakom Konkurrensverkets förslag till lagändring.

Bakgrund

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat ärendet *förslag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) enligt Konkurrensverkets förslag från rapport 2026:4* (LI2026/00742) till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar.

Konkurrensverket fick 2026 i uppdrag av regeringen att lämna förslag på åtgärder för att förbättra förutsättningarna för etablering av dagligvarubutiker. Enligt uppdraget skulle Konkurrensverket särskilt överväga åtgärder som minskar användningen av olika former av avtalsmässiga hinder för dagligvaruaktörers tillgång till, överlåtelse och nyttjande av butikslägen. I uppdraget ingick även att ta fram en vägledning för kommunerna om hur en effektiv konkurrens inom dagligvarubranschen kan främjas i praktiken.

Konkurrensverket föreslår ett lagtillägg i plan- och bygglagen (2010:900) som innebär att kommunerna i sina översiktsplaner tydligare måste redovisa hur intresset av en effektiv konkurrens, särskilt inom dagligvaruhandeln, ska tillgodoses. Förslaget kompletteras med en ny webbaserad vägledning för att stärka den kommunala dialogen och planeringen kring framtida butiksetableringar.

Region Stockholms yttrande
Region Stockholms regionala utvecklingsansvar omfattar att driva och stödja den regionala utvecklingen, och en väl fungerande konkurrens och ett starkt näringsliv är centrala delar för en hållbar tillväxt. Genom den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS) (RS 2025-0760) har regionen fastställt tydliga mål för att skapa en attraktiv, tillgänglig och hållbar region med goda förutsättningar för företagande och etableringar. En effektiv konkurrens och en ändamålsenlig livsmedelsförsörjningsstruktur – som tillgången till ett brett utbud av dagligvaror – är av avgörande betydelse för regionens attraktivitet, den lokala servicen och invånarnas livskvalitet i hela länet.

Region Stockholm arbetar aktivt med att säkerställa tillgången till grundläggande kommersiell service i Stockholms läns gles- och landsbygdsområden, där det begränsade befolkningsunderlaget ofta gör det svårt att driva dagligvarubutiker på rent kommersiella villkor. Även om detta utgör en annan problembild än den som primärt behandlas i utredningen, ser Region Stockholm positivt på att service- och marknadsperspektivet lyfts in tydligare i den kommunala planeringen. Ur ett plan- och byggrättsligt perspektiv innebär förslaget om att integrera konkurrensfrågor i översiktsplanen just en sådan strategisk förstärkning, utan att det kommunala planmonopolet inskränks. Eftersom hanteringen sker på översiktsplanenivå medför det inga tvingande förändringar av den faktiska markanvändningen, men det ställer krav på att kommunerna tydligt kan redovisa och motivera hur dessa aspekter har beaktats – vilket

skapar goda förutsättningar för att även uppmärksamma varuförsörjningen i länets mer serviceglesa områden.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Sofia Kamps
Enhetschef finansiering och internationellt arbete

Beslutsunderlag
1. Konkurrensverkets rapport: Åtgärder för att förbättra förutsättningarna för etablering av dagligvarubutiker (2026:4)

Beslutsexpediering
1. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Godkänd av Anton Västberg, 2026-09-30